

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Број: 3/4-106-851/10-25
Београд, 08.05.2025. године

На основу члана 68 став 1 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Комисија за хартије од вредности на 110. седници X сазива од 08.05.2025. године, којом је председавао председник Комисије Марко Јанковић, доноси

ЛИСТУ ИНДИКАТОРА
ЗА ПРЕПОЗНАВАЊЕ ЛИЦА И ТРАНСАКЦИЈА
ЗА КОЈЕ ПОСТОЈЕ ОСНОВИ СУМЊЕ ДА СЕ РАДИ О ПРАЊУ НОВЦА ИЛИ
ФИНАНСИРАЊУ ТЕРОРИЗМА
ЗА ДРУШТВА ЗА РЕВИЗИЈУ И САМОСТАЛНЕ РЕВИЗОРЕ

Општи индикатори:

1. Странка или оснивачи странке долазе из земље која, на основу података релевантних међународних организација и Управе за спречавање прања новца, не примењује стандарде у области спречавања прања новца и финансирања тероризма.
2. Странка приликом успостављања пословног односа иступа искључиво преко пуномоћника.
3. Странка протестује на захтев ревизора да покаже на увид документ за идентификацију или покушава да докаже свој идентитет на други начин, а не предајом прописаних идентификационих докумената.
4. Одговорно лице странке не познаје добро своје пословање, незаинтересовано је за пословање или даје сумњиво образложење пословања.
5. Странком се управља путем неформалних канала (нпр. путем породичних или пријатељских односа).
6. Странка обавља делатност која је у складу са Националном проценом ризика означена као високоризична.
7. Странка обавља делатност за коју је карактеристичан велики обрт или уплате готовине (као што су: ресторани, кладионице, пумпе, мењачи, казина, цвећаре, трговци племенитим металима, аутомобилима, уметничким делима, превозници робе и путника, спортска друштва, грађевинске фирме, инвеститори у изградњу некретнина и др.).

8. Сложена организациона структура странке у односу на делатност странке без постојања чврстих разлога за такву сложеност тако да је тешко утврдити стварног власника или лице које има контролни удео (странке које користе трећа лица, фондације, трастови или слична лица страног права, затим добротворне и непрофитне невладине организације
9. Странка или стварни власник странке је функционер.
10. Овлашћеном ревизору никада није било омогућено да погледа пословни простор странке за који је заинтересован (нпр. производни део предузећа), што може указивати на сумњу да се ради о фиктивном предузећу.
11. Странка врши трансакције авансних плаћања или прима авансне уплате, а вероватноћа реализације посла је мала с обзиром на пословну политику странке и објективне околности.
12. Велике необјашњиве флукутације у билансу стања и билансу успеха – неусклађеност билансних позиција (на пример неоправдано високи приходи у односу на расходе).
13. Књижења промена у финансијским извештајима вршена су на основу неверодостојних докумената или постоје неусаглашени подаци у презентованој документацији странке што може указати на сумњу да се ради о фиктивним трансакцијама.
14. Странка остварује значајне приливе од оф-шор компанија за које је тешко идентификовати власничку и пословну структуру, односно остварује значајне приливе од функционера, односно од члана уже породице функционера или ближег сарадника функционера.
15. Странка сваке године закључује уговор са новим овлашћеним ревизором, пословним или пореским саветником што указује да можда жели да прикрије своје пословне активности.
16. Странка има лошу репутацију, познате су њене незаконите активности или се њена прошлост не може проверити.
17. Странка често врши готовинске уплате по основу докапитализације предузећа или су евидентиране значајне готовинске уплате по основу позајмица/зајма од стране физичких лица.
18. Иако је природа пословања странке таква да оно није непосредно везано за криптоимовинска права странка ипак послује са криптоимовинским правима, односно поседује већу количину криптоимовинских права.
19. Странка фактурише услуге за које се не може са сигурношћу потврдити да су и извршене, односно фактурише услуге нелогично високог износа или плаћа за услуге за које се не може са сигурношћу потврдити да су и извршене, односно за услуге плаћа нелогично високе износе
20. Неусаглашени подаци у презентованој документацији странке (фактура се не слаже са пријемницом/отпремницом и транспортним документом).
21. Странка, која је обвезник ревизије, врши честе статусне промене.
22. Оснивање, без оправданог разлога, великог броја повезаних лица која изненада почињу да међусобно послују без посебно уочених економских разлога.
23. Расподела нераспоређене добити настале на основу фиктивног пословања.
24. Странка врши конверзију својих потраживања у учешће у капиталу.
25. Број запослених странке није компатибилан са обимом пословања странке.

26. Дати или преузети зајмови од фирми у пореским рајевима или са гаранцијом банака у пореским рајевима.
27. Клијент учестало обавља трансакције које нису у складу са његовим редовним пословањем.
28. Странка исплаћује велике своте новца контролисаним друштвима чије се пословање разликује од уобичајеног пословања.
29. Странка неочекивано показује велико занимање за контроле и политике њиховог спровођења, врло добро познаје правила о обавештавању о сумњивим трансакцијама и делује као да је врло добро упозната с предметима који се односе на прање новца и финансирање тероризма.
30. За поједине трансакције странка неувобичајено касни са достављањем књиговодствене документације и друге документације која се тражи у току спровођења ревизије.
31. Необично високе стопе приноса на позајмице.
32. Странка има неувобичајено високе трошкове за консалтинг или маркетинг услуге, без јасно утврђених цена услуга или без доказа о извршеној услузи.
33. Странка исплаћује значајне износе бонуса за које не постоји јасно дефинисана политика утврђивања износа или да не постоје јасно дефинисани критеријуми за постизање бонуса.
34. Необично високе стопе поврата на неризичну пословну активност.
35. Странка често, и без утемељеног разлога, мења особу, која за њу обавља рачуноводствене послове.
36. Раскид уговора о сарадњи због захтева за додатним објашњењима реализације (или најаве реализације) одређених трансакција, без других утемељених разлога.
37. Приливи/одливи на/са рачуна у иностранству где странка нема пословног партнера.
38. Странка, правно лице које је регистровано под пословним именом које указује да обавља делатност коју у реалности не пружа или које је регистровано под именом којим се имитира (веома слично) име других правних лица, посебно познатих мултинационалних компанија, а код ког се уочава дуг период неактивности након оснивања, праћен изненадним и необјашњивим повећањем финансијских активности
39. Странке, правна лица која користе адресу е-поште са комерцијалним доменом (као што су Gmail, Yahoo, Hotmail, итд.)

Индикатори који указују на могуће финансирање тероризма:

1. У трансакцијама се појављује странка означена на консолидованој лиси Комитета за санкције на основу резолуције 1267 Савета безбедности Уједињених нација, црној листи Европске уније и друге или странка за коју се сумња да је повезана са лицима која се налазе на наведеним листама.
2. Лице се у средствима јавног информисања доводи у везу са познатом терористичком организацијом или се доводи у везу са терористичким актима, финансирањем тероризма, насилним екстремизмом, фундаментализмом, односно верским радикализмом.
3. Сумња се да странка врши трансакције по инструкцијама другог лица, у чијој се пратњи најчешће и појављује.

4. Лице полаже средства на више рачуна (личних или за која је овлашћен) и даје налог за пренос тих средстава у корист истог лица у иностранству по основу донација, помоћи и сл.
5. Постоје сазнања да странка која има лошу репутацију или код које постоји сумња у изворе средстава, у свом пословању користи виртуалне валуте, нпр. биткоин или лајткоин (енг. bitcoin, litecoin), или користи алтернативне канале плаћања (нпр. хавала, хунди), са циљем избегавања редовних финансијских канала.
6. Клијент/налогодавац/прималац средстава је повезан са подручјем у којем се одвијају терористичке активности или државом која подржава терористичке активности/групе.
7. Већи број лица овлашћен по истом рачуну физичких лица, односно непрофитних организација (невладине организације, задужбине, удружења, фондови, верске организације и др.) и честе промене овлашћених лица по рачуну.

Индикатори који указују на могуће активности финансирања ширења оружја за масовно уништење:

1. Странка или њени пословни партнери се налази(е) на листи означених лица Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан.
2. Странка се бави снабдевањем или испоруком као и купопродајом робе двоструке намене (мирнодобске-војне) могуће за производњу и ширење оружја за масовно уништење, нарочито ако се порекло странке веже за земље означене под сумњом за производњу и ширење оружја за масовно уништење.
3. Странка се бави војним пословима или истраживањем и у свом раду је повезана са земљама осумњиченим за производњу и ширење оружја за масовно уништење.
4. У трансакцији учествују финансијске институције за које се зна да имају недостатке у својим системима контроле у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и/или су пословно настањене у државама са slabим прописима у области контроле извоза односно slabом применом прописа у области контроле извоза.
5. Странке укључене у трансакцију или њихове појединости (адреса, број телефона...) су слични или евентуално повезани са субјектима који су под санкцијама због ширење оружја за масовно уништење или су познати по томе да крше контролу извоза.
6. Странка користи заобилазне путеве финансијске трансакције, посебно преко земаља које имају слабо уређен финансијски систем.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Марко Јанковић